

Opas ADHD-tutkimuksiin lähettävälle lääkärille

ADHD (ADD) –TUTKIMUKSEEN LÄHETETÄÄN AINOASTAAN NE POTILAAT, JOILLA VOIDAAN ARVIOIDA OLEVAN HOIDON JA KUNTOUTUKSEN TARVETTA

TUTKIMUS RAAHEN MIELENTERVEYSTOIMISTOSSA EDELLYTTÄÄ SEURAAVIA ESITIEITOJA:

Lähetteen laatii LÄÄKÄRI: terveyskeskuslääkäri/työterveyshuollon lääkäri/opiskelijath:n Iri/muu Iri, esitietoja voi kerätä hoitaja tai muu terveydenhuollon työntekijä

Raahen mielenterveyskeskus edellyttää seuraavia esitietoja lähetteessä + liitteenä kopiot täytetyistä seuloista (+täytetyn ASRS-v1.1 –seula, A+B-osan kopiot lähetteen liitteenä):

✕ ADHD-seulassa (aikuisten ADHD-seula ASRS-v1.1 A-osa; löytyy mielenterveystalo.fi) katkaisuraja ylittyy ja oireiston haittaavuus on huomattava (haastattelemalla ja esimerkein kuvattu), ja arjen selviytymisessä on sellaisia puutteita, että henkilöllä on hoidon ja kuntoutuksen tarvetta

✕ Äidin raskausaika, synnytys, perinataaliaika

✕ Lapsuusiän kasvu, kehitys ja koulunkäynti, menestys opinnoissa, mahdolliset tutkimukset ja opetuksen erityisjärjestelyt, keskittyminen, tarkkaavaisuus, vilkkaus/levottomuus, impulsiivisuus (esimerkein, miten ilmennyt, miten häirinnyt, ei pelkästään on/ei)

✕ oireiston kehityksellinen jatkuvuus lapsuusiästä aikuisuuteen näyttäytyy anamneesissa (aikuisten ADHD-seula ASRS-v1.1 B-osa; löytyy mielenterveystalo.fi)

✕ Pään vammat ja onnettomuusalttius elämän aikana

✕ Päihdehäiriöt on todennetusti poissuljettu (valvottu huumeseula + tarv alkolab) ja mikäli potilaalla on ollut päihdehäiriö, todennetun raittiuden/päihteettömyyden kesto on vähintään 3kk

✕ Somaattisten sairauksien poissulku (lab + EKG yms tutkittu), kiinnittäen erityistä huomiota sydän- ja verisuonitauteihin (nämä oleellisia poissulkea/olla hoidossa, mikäli lääkehoidon harkinta), sekä sairauksiin, joiden oireisto päällekkäistä (uniapnea, kilpirauhassairaudet)

✕ Ajankohtainen psykiatrinen muu oireisto ei ole hyvin akuutti taikka täysin hoitamaton (ajankohtaisesti ei ole akuuttia elämänkriisiä, taikka esim. hoitamatonta masennusta tai ahdistusta - läheteharkinta ADHD-tutkimuksiin vasta, kun akuutti kriisi on ohi/masennusta ja ahdistusta ym. on hoidettu)

✕ kuvattu miten mahdollinen ADHD(ADD)-oireisto ajankohtaisesti vaikuttaa ja vaikeuttaa toimintakykyä työelämässä, arjessa, sosiaalisissa suhteissa, harrastuksissa (selkeä/merkittävä toimintakykyyn vaikuttava haitta, esiintyy useilla eri elämänalueilla, kuvattu esimerkein, ei pelkästään on/ei)

✕ Mikäli potilas on ainoastaan kiinnostunut siitä, onko hänellä ADD/ADHD vai ei, mutta arjen toimintakyky on hyvä, eikä sellaisia puutteita ole selviytymisessä, että katsottaisiin hänen tarvitsevan oireistoonsa hoitoa/valmennusta taikka ohjausta/kuntoutusta, lähetettä ei voi laatia, eli pelkästä mielenkiinnosta ei tutkimusta voida käynnistää